

SİRKÜLER
Sayı: 2012/21

İstanbul, 17.01.2012
Ref: 4/21

Konu:

01.01.2012 – 30.06.2012 TARİHLERİ ARASINDA GEÇERLİ OLACAK GELİR VERGİSİNDEN İSTİSNA YURT İÇİ VE YURT DIŞI HARCIRAH TUTARLARI

Gelir Vergisi Kanunu'nun 24. maddesine göre; Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırah Kanunu'na tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil) verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündeliklerin, **aynı aylık seviyesindeki devlet memurlarına verilen gündeliklere kadar olan kısmı gelir vergisinden istisna edilmiştir.**

Aynı aylık seviyesindeki memurlara ödenen aylık tutarının hesaplanmasında kullanılan katsayılar ve bunlara ödenecek gündelik tutarları, her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenmektedir. Bunun yanı sıra, Devlet Memurları Kanunu'nun 154. maddesinde Bakanlar Kuruluna da söz konusu katsayıların belirlenmesi konusunda yetki verilmiş bulunmaktadır.

10 Ocak 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/2663 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre, 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, memur aylıklarının hesaplanmasında kullanılacak katsayılar tespit edilmiştir.

2012 yılının ilk yarısında uygulanacak olan yurtiçi gündelik miktarları da 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli H Cetvelinde yer almaktadır.

2012 yılında, **ticari faaliyetle ilişkili olmak şartıyla** gerçekleştirilecek yurt içi ve yurt dışı seyahatlerde, harcırah usulünün benimsenmesi halinde uygulanacak gelir vergisinden istisna gündelik tutarları aşağıda belirtilmiştir.

Birinci tabloda, yurt içi seyahatlerde uygulanacak gelir vergisinden istisna gündelik harcırah tutarlarına yer verilmiştir. Bu tabloda, ilgili kişinin brüt aylık ücretine göre tabi olduğu harcırah tutarı tespit edilecektir. **İkinci tabloda** ise öncelikle gündelik harcırah tutarlarına ait brüt aylık ücret gruplarına yer verilmiştir. Yurt dışı **iş seyahatini** gerçekleştirecek kişinin **brüt aylık ücretine** göre tabi olduğu grup tespit edilecek ve daha sonra ikinci tablodan da seyahatin gerçekleştirildiği ülkeye verilecek bir günlük harcırah tutarı tespit edilecektir.

1- Yurt İçi Gündelikler:

Brüt aylık tutarı	Gelir vergisinden istisna gündelik tutarı (TL)
1.514,40 ve fazlası	43,50
1.502,48 - 1.514,39	36,50
1.356,87 - 1.502,47	33,50
1.171,55 - 1.356,86	31,00
946,18 - 1.171,54	28,00
946,17 ve daha aşağısı	27,00

2- Yurt Dışı gündelikler

Gelir grubu	Gelir dilimleri
	(Brüt aylık tutarı, TL)
I. Grup	1.514,40 ve fazlası
II. Grup	1.502,48 - 1.514,39
III. Grup	1.323,78 - 1.502,47
IV. Grup	946,18 - 1.323,77
V. Grup	946,17 ve daha aşağısı

Ülkeler/ Para birimi	I. grup	II. grup	III. grup	IV. grup	V. grup
ABD (ABD Doları)	182	146	117	110	93
Almanya (Euro)	164	131	105	99	83
Avustralya (Avustralya Doları)	283	227	181	171	143
Avusturya (Euro)	166	132	106	100	84
Belçika (Euro)	161	128	103	97	81
Danimarka (Danimarka Kronu)	1.238	988	791	746	627
Finlandiya (Euro)	148	119	95	90	74
Fransa (Euro)	160	127	102	96	81
Hollanda (Euro)	156	125	100	94	80
İngiltere (Sterlin)	115	91	74	69	59
İrlanda (Euro)	155	124	99	94	78
İspanya (Euro)	158	126	101	95	80
İsveç (İsveç Kronu)	1.359	1.085	867	819	687
İsviçre (İsviçre Frangı)	283	226	181	171	143
İtalya (Euro)	152	122	98	92	77
Japonya (Japon Yeni)	31.405	25.127	20.118	18.901	15.914
Kanada (Kanada Doları)	244	195	156	147	125
Kuveyt (Kuveyt Dinarı)	50	40	33	31	25
Lüksemburg (Euro)	161	128	103	97	82
Norveç (Norveç Kronu)	1.193	952	762	719	604
Portekiz (Euro)	155	124	99	93	78
Suudi Arabistan (Suudi Arabistan Riyali)	617	492	395	372	313
Yunanistan (Euro)	158	126	101	95	80
Diğer AB Ülkeleri (Euro)	127	101	81	76	65
Diğer Ülkeler (ABD Doları)	157	125	100	95	80

Harcırah için avans verilecek ise, avansın Türk Lirası cinsinden tutarı, yabancı para cinsinden avans miktarının tahakkuk tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ilan edilen efektif satış kuruyla çarpılması suretiyle bulunur. Avansın mahsup işlemlerinde ise döviz satım belgesinde gösterilen tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na ilan edilen efektif satış kuru esas alınır.

Harcırah için avans verilmemiş ise, yurtdışı gündeliklerinin Türk Lirası cinsinden tutarı, yabancı para cinsinden gündelik miktarının beyanname düzenleme tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca ilan edilen döviz satış kuruyla çarpılması suretiyle bulunur.

Birden fazla ülkeyi kapsayacak yurtdışı geçici görev yolculuk ve ikametlerde, her ülkedeki kalış süresi için o ülkeye ilişkin gündelik miktarı esas alınır.

Yurtdışına gönderilenlere, Türkiye'den her çıkışlarında, seyahat ve ikamet süresinin ilk on günü için ödenecek gündelikler, yukarıda yer verilen cetveldeki miktarların % 50 artırılması suretiyle hesaplanır.

Bunlardan, aynı süre ile sınırlı olmak kaydıyla yurtdışında yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri fatura ile belgelendirenlere faturada gösterilen günlük yatak ücretinin yukarıdaki şekilde artırımlı olarak hesaplanan gündeliklerinin % 40'ını aşması halinde aşan kısmın % 70'i ayrıca ödenir. Ancak, yatacak yer temini için ödenecek günlük ilave miktar, artırımlı olarak hesaplanan gündeliklerin;

- I-II no'lu gruplarda bulunanlar için % 100'ünden,
- III-V no'lu gruplarda bulunanlar için % 70'inden,

fazla olamaz.

İş amacıyla yurt içine veya yurt dışına gönderilenlerin seyahat masrafları **“gerçek (direkt) gider”** veya **“harcırah”** yöntemlerinden **yalnızca birisi** ile karşılanabilir. Harcırah yöntemini seçen bir firma ayrıca fiili yemek ve yatma giderlerini de öderse, bu durumda fiili giderlerin tamamı ücret kabul edilecek ve vergilendirilecektir.

Harcırah, sadece yeme ve yatma giderleri karşılığı verilir ve ayrıca bu kapsamdaki harcamalar için **belgelenme şartı aranmaz**. Harcırah yönteminde **gerçek yol giderleri, yol giderlerine ait belgelerin temini şartı ile ayrıca ödenir**.

Gerçek gider yönteminde ise belgeye bağlanan ve ticari kazançla ve seyahatin süresi ve içeriği ile uygun harcamaların tamamı karşılanır.

Seyahatlerde iki yöntem birlikte uygulanamaz. Ancak farklı seyahatlerde farklı yöntemler uygulanabilir.

Her iki yöntemde de seyahate çıkan kişiye avans verilebilir.

Harcırah yönteminin seçilmesi durumunda, ödenen toplam harcırah tutarı üzerinden **binde 6,6** oranında **damga vergisi** hesaplanacaktır.

GVK'nun 24/2 bendine göre ise, tablolarda yer alan gündeliklerden daha fazla bir ödeme yapılması durumunda, fazla yapılan ödeme ücret olarak kabul edilecek ve vergilendirilecektir.

Uygulamada genellikle gerçek gider yöntemi tercih edilmektedir.

Harcirah yönteminin seçilmesi durumunda aşağıdaki şekilde bir harcirah formu doldurabilir.

		AD/SOYAD	AD/SOYAD	AD/SOYAD	
1	SEYAHATE ÇIKAN				
2	GÖREVİ				
3	BRÜT ÜCRETİ				
4	ÇIKIŞ VE DÖNÜŞ TARİHİ				
5	SÜRE				
6	GİDİLEN ÜLKE				
7	ÖDENEN TOPLAM DÖVİZ				
8	BİR GÜNLÜK YASAL HARCIRAH				
9	İLK ON GÜNLÜK YASAL HARCIRAH 10 gün x ((8) x 1,50)				
10	KALAN GÜNLERİN YASAL HARCIRAH (..... Gün x (8))				
11	YATAK MASRAFI İLAVESİ				
12	TOPLAM YASAL HARCIRAH (9 + 10 + 11)				
13	STOPAJA TABİ NET HARCIRAH (7 - 12)				
14	DEĞERLEME KURU				
15	STOPAJA TABİ NET HARCIRAH				
16	STOPAJA TABİ BRÜT HARCIRAH				
17	STOPAJ ((16) x Vergi Dilimi)				
18	DAMGA VERGİSİ ((7) x (14)) x %6,6				

Gerçek (Direkt) gider yönteminin seçilmesi halinde ise gider kaydı yapılacak tüm belgeler için aşağıdaki şekilde bir tablo oluşturulması faydalı olacaktır.

Seyahate Çıkan :						
Görevi :						
Ülke :						
Çıkış Tarihi :						
Dönüş Tarihi :						
Süre :						
HARCAMA BELGELERİ DÖKÜMÜ						
FIŞ TARİHİ/NO	BELGE TARİHİ/NO	ÜNVAN	DÖVİZ TUTARI	TCMB DVZ STŞ KURU	DĞRLNMS Tutar	AÇIKLAMA

Saygılarımızla,

**DENGE DENETİM YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Erkan YETKİNER

YMM

Mazars/Denge Vergi Departmanı, Ortak

eyetkiner@mazarsdenge.com.tr

Güray ÖĞREDİK

SMMM

Mazars/Denge Vergi Departmanı, Kıdemli Müdür

gogredik@mazarsdenge.com.tr